DIMITRIE MACREA

Portretul lui D. Macrea lipsea din seria portretelor lingviştilor care au însemnat ceva în viaţa mea*. Trebuie să spun de la început că am fost angajat în institut pe când eram student în anul II şi făceam un curs şi seminar cu Ilie Stanciu, director adjunct al institutului. Eram foarte activ la seminare, mai ales în legătură cu regionalismele şi arhaismele din anumite pagini din cărţile pentru copii. Într-o pauză, Ilie Stanciu m-a întrebat dacă n-aş vrea să lucrez la institut. N-am ezitat să spun „da" şi astfel de la 1.II.1953 am fost angajat cu acte în regulă. Sunt convins că şi-a dat acordul şi D. Macrea, atunci director al institutului şi profesor la catedra de limba română. N-am aflat niciodată dacă n-a contribuit la aceasta şi E. Petrovici care mă descoperise la sfârşitul primului an de studii. Mă face să cred că am dreptate faptul că faţă de ceilalţi studenţi chemaţi să lucreze la institut, repartizaţi cei mai mulţi la Sectorul de gramatică şi lexicografie, eu am ajuns la Sectorul de dialectologie, condus de Al. Rosetti.

D. Macrea se interesa ce am făcut în primele anchete, la Săcele sau în regiunea Dornelor, şi aproba cu zâmbetul lui bonom ceea ce îi „raportam". L-am urmărit în perioada grea (1954–1958) când a fost director al institutului. Numit director într-o perioadă în care unii membri de seamă ai institutului (Iorgu Iordan fostul director, de exemplu) au fost înlăturaţi şi în locul lor au fost aduşi studenţi, el a trebuit să facă faţă „dulcilor" comentarii referitoare la contribuţia lui la *Gramatica limbii române* pentru care a primit premiul de stat clasa I, în timp ce zece dintre autorii efectivi au primit numai clasa a II-a a aceluiaşi premiu (el a ascultat doar lectura manuscrisului făcută de Mioara Avram). A reuşit în schimb să coordoneze cu succes *Dicţionarul limbii române literare contemporane* în 4 volume (1955–1957) şi *Dicţionarul limbii române moderne* (1958).

Elev al lui S. Puşcariu, a colaborat la început la Muzeul Limbii Române din Cluj şi la Facultatea de Filologie, unde a ajuns profesor. Teza de doctorat *Palatalizarea labialelor în limba română* (1938) este prima monografie consacrată unui fenomen dialectal românesc. A publicat două studii în care analizează pe baza frecvenţei sunetele limbii române (1941) şi fizionomia lexicală a românei (1943). Un loc de seamă ocupă portretele de lingvişti români „uitaţi" în vremea lui şi pe care i-a adus în atenţia tinerilor din acea vreme. Cursul său de istoria limbii române a fost unul dintre cele mai clare pe care am avut ocazia să le urmez.

* Este un portret întârziat pe care am vrut să-l scriu în urmă cu cinci ani, la centenarul naşterii.

LR, LXI, nr. 1, p. 3–4, Bucureşti, 2012

BDD-A471 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 18.97.9.170 (2026-09-04 19:58:04 UTC)

Pentru „bunătatea sa sufletească” de care vorbea I. Gheție, să ne amintim că, în timpul cât era director, la institut au fost „adăpostite” personalități cunoscute în mişcarea culturală a timpului (Şerban Cioculescu, Tudor Vianu, Vladimir Streinu, Ion Crețu, I. D. Suchianu, C. Regman). Au rămas până în zilele noastre în lingvistica românească nume ale unor tineri aduşi de la Cluj de fostul lor profesor şi care fac cinste disciplinei noastre: Andrei Avram, Ion Gheție, Flora şi Valeriu Şuteu.

A fost ales membru corespondent al Academiei Române în 1965. Cu puțin înainte de a se prăpădi m-a întâlnit undeva pe lângă magazinul Eva. M-a oprit şi mi-a spus cu vocea lui de ardelean: „Mai lasă spaniola asta şi ocupă-te mai mult de limba română”. Mi-a rămas mulți ani în minte acest sfat, care venea din Transilvania lui în care se mănâncă multă slănină cu ceapă.

Marius Sala

BDD-A471 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 18.97.9.170 (2026-09-04 19:58:04 UTC)